

דוד זבה: רשמי ביקור בקובל 2002
פורסם באנגלית ב"דפי מידע מס' 7 של ארגון יוצאי קובל
בישראל"
תרגום: ענת שבו-פרלמוטר

בקרתי בקובל פעמיים בשנתיים האחרונות. הצטרפתי לסיור מאורגן מטעם ארגון יוצאי ולאדימירץ, עיר הנמצאת כ-90 ק"צ מזרחית לקובל, ועזבתי את הקבוצה ליום אחד שבו ביקרתי בקובל.

אין זה דבר פשוט לבקר באוקראינה. המבקר חייב להיעזר במדריך מקומי, להזמין חדרים ולדאוג לתחבורה מראש וכן לדאוג להרבה סידורים קטנים, במיוחד מחוץ לקייב. אין מילים לתאר את העיר אשר היתה פעם מרכז יהודי ושפילו האוקראינים לא ניהלו בה עסקים בשבת.

בגלל הפצצות הנאצים את העיר, נשארו רק מעט בתים מהתקופה שלפני המלחמה. לא חיפשתי תעודות וארכיונים. במקום זה – הלכתי לראות את בית הכנסת העתיק שבו נהגו בני משפחתי להתפלל ואשר אליו נלקחו, עם שאר בני העיר, לפני שנרצחו. בית הכנסת הגדול הזה הוא עתה מפעל טקסטיל.

הלכתי דרך הרחובות הראשיים: וורשבסקה, קוליובה, מיצ'קביצה – השם היחיד שנותר עדיין. נסעתי לבכובה, מקום קבר האחים ההמוני, שם קבורה מתחת לעשב כל האוכלוסייה היהודית של העיר שהושמדה.

שרתי שם, בראש גבעת המוות, את "אל מלא רחמים".

אני שולח תמונות של כמה בתים מהתקופה הפולנית, של בית הכנסת הישן (אם תסתכל היטב, תראה שרידים של מגן הדוד שעטר את החזית) ותמונה של קבר האחים בבכובה. אפשר לראות את המצבה בראש הגבעה.

דוד זבה, תל אביב, פברואר 2002.